

[Hans Rasmussen.]

værende løbe-nr. hørende alkoholer indgår toldfrit, når de indføres til virksomheder, der anvender dem til fremstilling af varer, der indgår toldfrit i henhold til toldtariffens bestemmelser.“

Den nuværende anmærkning til løbe-nr. 8 b benævnes „Anmærkning 1“.

Efter toldtariffens løbe-nr. 284 b indsættes følgende anmærkning:

„Anmærkning til løbe-nr. 284 b. Toldbestyrelsen bemyndiges til på nærmere fastsatte vilkår at tillade, at varer, der indføres til formål, der ikke udnytter de egen-skaber, der gør varerne anvendelige til fremstilling af parfumerier og toiletartikler, indgår toldfrit. Toldfriheden kan gøres betinget af, at varerne forinden udleveringen fra toldvæsenet denatureres på en af toldbestyrelsen godkendt måde.“

Iøvrigt skal jeg henvise til den betænkning, som under 10. februar er afgivet af udvalget; heri indeholdes ændringsforslaget samt det bilag, som motiverer det.

Derudover vil jeg gerne oplyse, at udvalget foranlediget af nogle bemærkninger under første behandlingen her i salen om en eventuel gennemførelse af toldfrihed for entreprenørmateriel har debatteret dette spørgsmål. Ønsket om toldfrihed for entreprenørmateriel har været drøftet under Nordisk Råds 3. session i mødet den 2. februar i Stockholm, og uden at tage stilling til princippet om toldfrihed for entreprenørmateriel, der anvendes ved vekselvis overførsel til arbejde i de nordiske lande, har folketingsudvalget kunnet tilslutte sig det forslag, som er fremkommet fra den højtærede minister om, at spørgsmålet oversendes til behandling i toldkommissionen.

Samtidig vil jeg gerne pege på, at udvalget har modtaget en henvendelse vedrørende negativ beskyttelse på glas til fremstilling af refleksanordninger. Udvalget har fundet det betimeligt, at dette spørgsmål ligeledes først behandles i toldkommissionen.

Med disse bemærkninger skal jeg på det samlede udvalgs vegne anbefale det af den højtærede finansminister stillede ændringsforslag og lovforslaget til vedtagelse.

**Finansministeren (Kampmann):** Jeg vil gerne kort takke udvalget, fordi man har

indstillet lovforslaget til vedtagelse med det af mig stillede ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1—10, det stillede ændringsforslag om indsættelse af en ny paragraf og § 11 vedtoges uden afstemning.

*Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.*

**Formanden:** Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen:

*Første behandling af forslag til lov om afgift af spiritus, vin og øl.*

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 721; fremsættelsen findes i tidenden sp. 1945).

Lovforslaget sattes til forhandling.

**Poul Hansen (Kalundborg):** Det foreliggende lovforslag er det andet større forslag, der er fremgået af arbejdet i det såkaldte ordførerdvalg. Jeg kan sige, som da vi behandlede chokolade- og sukkervareafgifterne, at det har været en fornøjelse at samarbejde med embedsmændene, og at der af disse er nedlagt et meget stort og meget dygtigt arbejde i lovforslaget.

Jeg skal iøvrigt ikke gøre mange bemærkninger til selve forslaget. Gennem den højtærede ministers fremsættelse og de udførlige bemærkninger ligger det jo klart belyst. Jeg kan kun sige, at vi fra vor side helt og fuldt kan tilslutte os det. Vi er tilfredse med den lovgivningsmæssige og tekniske forenkling, der finder sted, og vi er enige i den hovedretningslinje for denne lovrevision, som er fulgt, nemlig at den stort set ikke må berøre størrelsen af statens indkomster gennem disse afgifter.

Der er dog på et begrænset område en lille afgiftslettelse. Den er vel nok overvejende teknisk begrundet, men der er også af anden grund anledning til med tilfredshed at hilse den velkommen. Jeg tænker her på bortfaldet af afgiften på den sprit, som anvendes til hårvand, barbersprit, badesprit

[Poul Hansen (Kalundborg).]

og lignende ting. Disse varer er nemlig i forvejen inde under den afgift, som hviler på parfume og kosmetik, og det må vel være nok. Man kan vel uden at gå nogen for nær sige, at hårvand, barbersprit m. v. er af nok så stor hygiejnisk værdi som læbestift, pudder og parfume, og derfor er der ingen grund — ingen fornuftig grund i hvert fald — til, at disse ting skal have større skat.

Vi finder det også praktisk at tage hele afgiften af øl som en hektoliterafgift — det er jo den omlægning, som foreslås i forslaget. Når jeg siger hele afgiften, er det naturligvis med undtagelse af omsætningsafgiften i restauranter. Denne omlægning af ølskatten betyder en administrativ lettelse, og den betyder, at øgede udgifter til arbejds-løn og råvarer ved fremstilling af øl ikke medfører en øget beskatning.

Der er imidlertid i forbindelse med denne omlægning opstået et lille problem, som vi nok må undersøge lidt nærmere under det kommende udvalgsarbejde. Jeg tænker, at det er gået andre ærede medlemmer, som det er gået mig, at de har fået henvendelse fra nogle mindre provinsbryggerier, som står udenfor bryggerforeningen, og som fører en særlig prispolitik. De fører nemlig den prispolitik, at de holder prisen på pilsner, vistnok særlig på luksusøl, noget lavere end de øvrige bryggerier. Det er jo klart, at når størstedelen af afgiften, sådan som den i øjeblikket bliver det, beregnes som en procentmæssig værdi-afgift, der udregnes efter engrosprisen, slipper disse bryggerier lidt billigere i afgift, end når hele afgiften, således som foreslået, tages som hektoliterafgift. Det vil altså igen sige, at omlægningen for disse bryggeriers vedkommende betyder en lidt højere afgift end den, de betaler i dag, og denne lille afgiftsforhøjelse mener man, efter hvad der er forebragt for mig, vil skade disse bryggerier meget. Efter oplysninger, der er meddelt mig af et af disse bryggerier, vil den merafgift, der bliver tale om, andrage

1,6 øre pr. pilsner og 4,8 øre pr. flaske luksusøl, så det er ikke, fordi det er kæmpe-mæssige beløb, der er tale om. Nu vil jeg imidlertid meget nødig have, at det indtryk skal fæstne sig nogetsteds, at vi er hårde ved de små bryggerier, og derfor vil jeg gerne gøre et par bemærkninger yderligere om dette forhold.

Efter min mening er man slet ikke hård ved de små bryggerier i afgiftslovgivningen, tværtimod. De har nemlig efter de gældende regler en moderation, en rabat kan man sige, på den nuværende hektoliterafgift, og den føres med over i det nye lovforslag. For det stærke øls vedkommende er reglerne herom at finde i § 17, stk. 2. Denne moderationsordning betyder for alle bryggerier, der producerer mindre end 2 000 hl årlig, en rabat i skatten på 25 kr. pr. hl, det vil sige en 8—9 øre pr. halv-flaske øl. Er produktionen større, falder rabatten i hastig takt og forsvinder helt, når produktionen er over 125 000 hl. Hvis vi nu tager et bryggeri med en produktion på grænseområdet, nemlig 2 000 hl, udgør moderationen altså gennemsnitlig ca. 8—9 øre pr. flaske; hvis produktionen på bryggeriet fordeler sig ligeligt på pilsnere og luksusøl, kan bryggeriet f. eks. anvende denne rabat til at beregne sin pilsnerpris 3 øre lavere og sin pris på luksusøl 10—13 øre lavere end andre bryggerier, som ikke har denne moderation. Da den nuværende engrosafgift er en procentafgift, indvindes der her yderligere for pilsneren 2 øre og for luksusøllet 8—9 øre. Den samlede afgift for dette bryggeri udgør altså efter dette regnestykke ca. 5 øre mindre pr. pilsner og 20 øre mindre pr. flaske luksusøl end det, de store bryggerier betaler, og det svarer temmelig nøje til den prisforskel, man holder, nemlig 5 øre lavere for pilsneren, 20 øre lavere for luksusøllet. Man kunne altså, hvis man ville være ondsksfuld, sige, at der føres priskonkurrence for statens regning! Man kan også sige det sådan, at disse små bryggerier har en dobbelt afgiftsmæssig begunstiggelse. Efter det

[Poul Hansen (Kalundborg).]

foreliggende lovforslag videreføres den ene begunstigelse, nemlig rabatten på hektoliterafgiften, medens den anden, som rimeligt er, falder væk. Den ulighed, der for såvidt stadig vil være tale om, er altså fremdeles, omend ikke i samme udstrækning som nu, til gunst for de mindre bryggerier.

Nu må man imidlertid erkende, at de bryggerier, der her er tale om, har indrettet sig på de nuværende beskatningsforhold, og derfor kan det vel være rimeligt at se nærmere på spørgsmålet. Efter min mening er det eneste problem, der kan komme til at foreligge, dette, om det er nødvendigt, rimeligt og muligt at give dem en håndsrækning i en overgangstid. Det er vel et spørgsmål, man kan se på i det udvalgsarbejde, jeg forudsætter nu vil finde sted.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling i tinget.

**Alfred Bøgh:** Som det fremgår af det foreliggende lovforslag, afløses 21 love ved gennemførelsen af dette, og det må være klart for enhver, at det næsten har været et vildnis, ordførerne har bevæget sig i, når de har skullet arbejde med disse lovforslag. Det må hilses med tilfredshed, at der endelig er mulighed for at gennemføre en efter min mening meget vidtgående forenkling, der både medfører billigere administration og også på mange måder vil være en stor fordel for erhvervene. Derfor er mit parti enigt i, at disse forenklinger må gennemføres, hvor de ikke medfører dybtgående forskelle i den hidtilværende beskatning.

Angående vin og spiritus skal jeg ikke komme med nogen bemærkninger. Her er det tillægsafgiften og produktionsafgiften, der sammenlægges, hvilket også har store administrative virkninger med hensyn til forenkling og besparelse. Men hvad øllet angår, er det rigtigt, som den foregående ærede ordfører hr. Poul Hansen (Kalundborg) sagde, at det vel nok er lidt mere end en forenkling, der her er tale om, idet man nu agter at gå væk fra en dobbeltafgift — en hektoliterafgift og en omsætningsafgift af engrossalgets værdi — og fremtidig nøjes

med den ene, nemlig hektoliterafgiften. Det er ikke alene en teknisk ændring, der sker her, men ændringen får også andre følger.

Her har den foregående ærede ordfører for såvidt taget mig ordet af munden, idet han har belyst forholdet mellem de store og mindre bryggerier på samme måde, som jeg selv har haft lyst til at gøre det. Det er klart, at de hidtil har haft en dobbelt begunstigelse, og at de efter det nu fremsatte lovforslag kun vil få en enkelt begunstigelse. Ingen i denne sal er interesseret i at undlive små erhvervsvirksomheder, heller ikke vort parti, og jeg finder anledning til at sige, at man i det kommende udvalg meget nøje må se på bestemmelsen i § 17, stk. 2, og vurdere, om det er ønskeligt og muligt at gennemføre en yderligere lettelse, og om det vil være rimeligt at gøre det under hensyn til, at den dobbelte afgift, som vi har i dag, forsvinder, så at der kun bliver en afgift. Vi ønsker som sagt dette spørgsmål gennemgået og vurderet meget nøje, så at man kan se, hvordan virkningerne vil blive. Det var de tekniske ændringer.

Da det er mange love, der her er sammen sluttet i en lov, er det givet, at der samtidig bliver lejlighed til at diskutere også andre ting, og jeg vil pege på en enkelt ting, nemlig det afsnit, der handler om restaurationsskatten. Denne er også en omsætningsafgift, og når man har omsætningsafgift i flere led, virker den fuldstændig efter sneboldsystemet, således at den sidste omgang, man triller bolden, får en mægtig virkning. Det er det, der er sket ved restaurationsskatten, hvor man efter vor mening er nået op på en sådan højde, at det ville være rimeligt at benytte lejligheden her til at se, om det ikke skulle være muligt at gennemføre en omlægning og en lempelse på dette område.

Jeg behøver ikke her at oplyse medlemmerne om, hvilke uheldige virkninger denne skat har. Den er nået op på en sådan højde, at den næsten virker prohibitivt på det almindelige restaurationsliv, og derfor mener vi, at man nu burde se alvorligt på den og se, om ikke det var muligt at lempe denne afgift.

Øvrigt kan jeg på mit partis vegne tilsige velvillig behandling i alle disse forhold, og vedrørende den rent tekniske omlægning vil vi selvfølgelig medvirke.

**Poul Møller:** På mit partis vegne kan jeg anbefale det foreliggende lovforslag til villig behandling i et udvalg, forhåbentlig med det resultat, at vi snart kan få gennemført forslaget. Der er — som også de foregående ærede ordførere har omtalt — ingen tvivl om, at forslaget her indeholder en meget nødvendig og påkrævet forenkling og rationalisering af hele dette store afgiftsområde. Det er jo efterhånden blevet vanskeligt at finde ud af disse 21 love, og det bliver lettere nu, hvor det samles i een lov. Der sker for ølbekskatningens vedkommende det, at fremtidige omkostningsstigninger ikke længere kommer staten til gode i form af en forhøjelse af omsætningsafgiften, og det må vist i det store og hele siges at dække de ønsker, som bryggerierne, de pågældende produktionsvirksomheder, har fremsat overfor folketinget ved flere lejligheder, nemlig at man undgik denne sammenhæng mellem omkostningsstigninger og skattens højde.

Mit parti er også villigt til i det udvalg, der nedsættes, at se på, om det er nødvendigt at give en vis indrømmelse til mindre virksomheder, mindre bryggerier, der i kraft af moderationen, som nu indeholdes i § 17, stk. 2, har kunnet føre en anden prispolitik, end andre og større bryggerier har kunnet gøre det.

Jeg vil også gerne anbefale, at man nu får slået de to afgifter sammen for spiritusens vedkommende. Det er jo i virkeligheden mærkeligt, at vi har arbejdet med en såkaldt hovedafgift på 60 øre og en midlertidig tillægsafgift på 30 kr. Det er på den måde, skattesystemet i mange retninger har udviklet sig. Oprindeligt har vi haft en lillebitte afgift, og så har man forøget den midlertidige afgift, så den er blevet adskillige gange større end hovedafgiften.

Alle partier, der har deltaget i arbejdet med denne tekniske reform, havde naturligvis gerne ønsket, at vi kunne nedsætte selve afgiftsprovenuet, særlig forsåvidt angår restaurationskatten, men det har været forudsætningen for hele denne tekniske gennemgang, at spørgsmålet om afgifternes højde, d. v. s. satserne, ikke skulle afgøres i udvalget, men at man stort set skulle have dækning for det samme beløb, som staten hidtil har fået gennem den samlede beskatning af øl, spiritus, vin o. s. v., og

det har vi accepteret. Vi mener i og for sig, at det ville være hensigtsmæssigt at finde frem til en form, hvorved man kunne lette restauranterne noget i forhold til den ekstraordinære afgift, de har, men vi må erkende, at der, således som den økonomiske situation er her i landet for tiden, vel ikke gives nogen mulighed for at komme frem ad den vej. Vi har derfor accepteret også denne del af forslaget, men det betyder ikke, at vi permanent accepterer denne 25 pct.s restaurantafgift. Vi må ved lejlighed vende tilbage til spørgsmålet og se at finde et system, som mere ligeligt beskatter spiritus, øl og vin uden hensyn til, hvor det konsumeres.

**Aage Fogh:** Det har været en sand fornøjelse at medvirke til at udarbejde dette lovforslag, hvorved vi nu kan afskaffe 21 love. Tænk, hvis vi gjorde noget lignende på andre områder! Det tiltrænges. Der er mange vildnis endnu indenfor vore lovgivningsområder, som trænger til en lignende hovedrengøring.

Jeg takker den højtærede minister og embedsmændene for det efter mit skøn udmærkede arbejde, der her er gennemført. Jeg kan uden forbehold give tilslutning til afsnit I om afgift af spiritus, afsnit II om afgift af frugtvin og afsnit III om afgift af øl, hvor jeg dog ligesom de foregående ærede talere ønsker undersøgt, hvilken fordel de små bryggerier har haft af det, de har foretaget sig udenom folketinget, nemlig at konkurrere på skatten. Det er jo det, det drejer sig om. Det er ingen hemmelighed, at den fordel, man har opnået, har man opnået ved, at man har sat prisen ned, og når man har sat prisen ned, kunne man i kraft af det system, vi havde, lade staten betale i hvert fald ca. halvdelen af prisnedsættelsen. Det er klart, at denne mulighed falder væk nu — det må den gøre, fordi der skal være lighed for loven — og de lempelser, man skal have, skal man have lovfæstet; men skulle det vise sig, at fordelene ved den hidtil anvendte metode har været så væsentlige, at det er rimeligt legalt at give dækning, må det ske ved, at vi ser på hektoliterafgiften og ser, om den lempelse, vi dør giver, indtil 25 kr. pr. hl., eventuelt skulle ændres. En sådan undersøgelse er jeg villig til at medvirke til.

Jeg giver tilslutning til afsnit IV A, af-

## [Aage Fogh.]

gift på omsætningen af stærke drikke. Derimod vil jeg gerne ofre et par ord på afsnit IV B, restaurationsskatten. Denne restaurationsskat giver nu ca. 100 mill. kr., og disse 100 mill. kr. opkræves på mellem 4 000 og 5 000 restauranter, d. v. s. at toldvæsenet hver måned skal kontrollere regnskaberne for alle disse restauranter. I § 43 står der følgende:

„Den afgiftspligtige omsætning er den afgiftspligtige værdi af de afgiftspligtige varer, der udskænkes eller leveres i eller af den afgiftspligtige virksomhed. Varer, der udskænkes eller leveres uden modydelse, og varer, der forbruges af den afgiftspligtige, medregnes i omsætningen med den for varer af den pågældende art almindelige afgiftspligtige værdi.“

Og videre i § 45:

„Afgiften udgør 25 pct. af den afgiftspligtige omsætning.“

Det vil altså i praksis sige, at toldvæsenet må kontrollere omsætningen i ca. 4 500 restauranter og udskænkingssteder, og når man har gennemført denne kontrol, opkræver man ikke 25, men 33 pct., fordi restauratøren også betaler skat af skatten. Det er altså meget betydelige beløb, der opkræves, og det er givet, at kontrollen er ganske overordentlig svær. De, der følger med i dagbladene og læser det afsnit, der vedrører politiets virksomhed, vil hurtigt blive klar over, at vi med denne lovgivning er kommet ind på et område, hvor det i og for sig ikke er helt forsvarligt for folketinget at færdes; for at gennemføre en lov, som der er så mange penge i som i denne, og som er så vanskelig at kontrollere, er en ret farlig affære efter mit skøn, og det viser praksis også.

Jeg vil derfor gerne benytte lejligheden til først og fremmest på egne vegne at rette det spørgsmål til den højtærede finansminister, om ikke tiden er inde til, nu da vi er ved at foretage en hovedrengøring på dette område, også at prøve på at lægge denne skat ned til kilden. I praksis kan det ganske let gøres; både for vin og øl opkræves der skat i et led tidligere, før det kommer på restauranten. Der vil ikke være noget som helst i vejen for, at man også lægger restaurationsskatten over i dette led. Man vil da befri toldvæsenet for kontrol med 4 500

restauranter, man vil befri politiet for et ganske overordentlig stort arbejde, og man vil spare befolkningen for de ca. 15 mill. kr., som det koster at få skatten opkrævet. Alt dette ville, synes jeg, være ting, der taler til fordel for, at man gik til denne lettelse.

Men dertil kommer, at den store restaurationsafgift har andre, måske mere indirekte skavanker. Der er for mig ikke spor af tvivl om, at den store restaurationsafgift medfører smugdrikkeri i meget væsentlig udstrækning. Jeg husker fra de foregående møder, vi har haft i de udvalg, der har været nedsat angående restaurationsafgiften, alle de oplysninger, vi har modtaget fra restauratører og hotelværtter udover landet, der fortæller om, hvad de finder af tomme flasker på deres hotelværelser, spiritus, der er nydt af gæsterne, som, når de køber den hjemme, får den billigere, end når de køber den på restaurant. Og jeg ved udmærket besked med, at når der festes på landet, er det meget almindeligt, at man dagen efter finder bunker af tømte flasker, for det er billigere at tage flaskerne med end at købe på restaurant. Men jeg ved også, at smugdrikkeri er den værste form for drikkeri, der findes. Jeg er ikke tilhænger af drikkeri, men jeg er i al almindelighed tilhænger af, at det drikkeri, der foregår udenfor hjemmet, bør foregå under offentlig kontrol, og jeg tror, der vil være meget, meget vundet ved også i dag at gå til en omlægning af skatten her. Det kan gøres uden at give toldvæsenet yderligere arbejde; man kan tværtimod lette arbejdet ganske overordentligt. Selvfølgelig, det skal ikke være nogen hemmelighed, hvis finansministeren vil have sine penge, hvis han vil have de 100 mill. kr., fordi han ikke kan undvære dem — og jeg er heller ikke tilhænger af, at man skal spare på spiritusens område i øjeblikket — så må man finde dem, også når man lægger skatten ved kilden, og det vil sige, at så bliver den bajer, man køber i husholdningen, lidt dyrere; men jeg synes alligevel, det vil være en fornuftig foranstaltning at overveje, og jeg vil henstille til den højtærede minister, at vi i det udvalg, der bliver nedsat, tager dette problem op til en grundig belysning, og jeg håber, at resultatet vil blive, at vi kan

[Aage Fogh.]

blive enige om også på dette område at rationalisere vor lovgivning.

I det store og hele er jeg imidlertid ganske overordentlig tilfreds med den om-lægning, der her finder sted, og jeg benytter igen lejligheden til at takke for, at vi på dette område som på chokolade- og sukker-skattens område har nået, efter mit skøn, så gode og saglige resultater. Jeg vil give tilsagn om et hurtigt arbejde i det kommende udvalg.

**J. M. Pedersen:** Også jeg vil meget gerne udtale min anerkendelse af det arbejde, der er gjort for at forenkle lovgivningen på det område, vi her arbejder med. Jeg synes, det er prisværdigt, og jeg tror også, det vil være til gavn, hvis det kunne smitte på andre områder, da vi trænger til at få forenklet vor lovgivning så meget som muligt. Der er af tidligere ordførere blevet udtalt, at forslaget var et helt vildnis at komme igennem. Ja, det kan jeg i allerhøjeste grad understrege, og da jeg for mit vedkommende først har fået det udleveret sidste torsdag lige før weekend, har jeg haft svært ved at komme til bunds i det og skal derfor ikke holde nogen lang tale i dag. Når det har vist sig vanskeligt for udvalget, der har haft et år til det, er der ikke noget at sige til, at det er svært at komme igennem det på en weekend, så man kan tage virkelig stilling til det. Jeg håber, at forslaget kommer i udvalg, så der dér kan blive lejlighed til at se nærmere på det.

Også jeg har haft henvendelse fra de små bryggerier, som har været omtalt her, og jeg forstår godt den vanskelighed, de kommer ud i. Jeg lagde mærke til, at den højtærede finansminister i slutningen af sin skriftlige fremsættelse takkede ordførerudvalgetsmedlemmer og forskellige organisationer, bl. a. bryggeriorganisationen, for deres medvirken til forslagets udarbejdelse. Jeg vil her gøre opmærksom på, at det ligger sikkert også med bryggeriorganisationen ligesom med de fleste andre organisationer således, at der findes bryggerier, der ikke er medlemmer, og som ikke har haft lejlighed til at få foretræde og fremsætte deres ønsker for ordførerudvalget. Jeg vil håbe, at folketingsudvalget vil tage hensyn til det, og at disse bryggerier, som ikke er

medlemmer af organisationen, kan få lejlighed til at fremkomme med deres ønsker og krav overfor udvalget, så vi kan få set alvorligt på disse. Jeg er selvfølgelig i høj grad tilhænger af, at lovgivningen skal være ens for alle; men har der fra nogle bryggeriers side været mulighed for, som det har været sagt her, at udnytte de forskellige afgiftsformer, må man jo passe på, at der ikke bliver slået noget i stykker for sådanne foretagender, der har bygget deres virksomhed op under de nuværende forhold. Der må en vis tid til, og der må tages visse hensyn, så det bliver muligt for dem at fortsætte deres virksomhed.

Efter disse bemærkninger vil jeg udtale ønsket om, at der må komme noget godt ud af det kommende udvalgs arbejde, så også de små virksomheder, der ser ud til at ville blive ramt af det nu foreslåede, kan få noget godt ud af det i fremtiden.

**Reedtz-Thott:** Også jeg vil gerne henlede det høje tings opmærksomhed på nogle enkeltheder i det foreliggende lovforslag, idet jeg håber at kunne vække også den højtærede finansministers forståelse for disse enkeltheders betydning for et antal danske bryggerier. Det drejer sig, som man måske kan regne ud, om den foreslåede hektoliterafgift for øl, i særdeleshed om den foreslåede forskel i hektoliterafgiften for øl af skatteklasse I, almindeligt pilsnerøl, og hektoliterafgiften for øl af skatteklasse A, det, vi kalder eksportøl.

Efter de gældende regler er der i øjeblikket en forskel i beskattningen på 5 kr., idet pilsnerøl beskattes med en hektoliterafgift på 30 kr. og klasse A-øl beskattes med en hektoliterafgift på 35 kr. Til denne hektoliterafgift kommer så den almindelige omsætningsafgift. Langt den væsentligste del af afgiften er altså procentvis bestemt, udregnet som en procent af den pris, bryggeriet beregner sig, inden øllet sælges. Det er således umiddelbart klart, at selv en mindre forandring i bryggeriets pris på øllet inden afgiftsberegningen giver sig et meget betydeligt udslag i den endelige ud-salgspris, idet denne sidste vokser med ca. 1½ øre, hver gang bryggeriets egen pris vokser med 1 øre.

I praksis virker dette således, at de store bryggerier, som i det væsentlige

## [Reedtz-Thott.]

brygger klasse A-øl til eksport og derfor forsyner eksportflaskerne med smukke etiketter, guld kapsler o. s. v., må beregne sig en pris, der i detailhandelen ligger på over 1 kr. pr. flaske. Dette luksusøl fra de store bryggerier er dyrt, men dejligt, og det drikkes også en del herhjemme. De små bryggerier brygger imidlertid også en del luksusøl, klasse A-øl, som de ikke forsyner med guld kapsler eller andet dyrt udstyr, og som derfor kan sælges adskilligt billigere end det fint udstyrede luksusøl. Tillige har en del af disse bryggerier lagt deres anlæg an på at producere netop den slags øl og kan derfor gøre det til en noget billigere pris, således at det praktiske resultat for os øldrikkere bliver, at et antal små bryggerier kan sælge klasse A-øl til den samme pris, som man ellers i almindelighed må give for en pilsner, altså klasse I-øl. Dette betyder i realiteten en difference mellem de store og de mindre bryggeriers pris for denne slags øl på 25 øre, hvoraf op imod halvdelen skriver sig fra den mindre omsætningsafgift, som naturligvis pålægges det øl, der sælges til den mindre pris.

Man kan sige, at denne prispolitik fra et antal mindre bryggeriers side i nogen grad er bestemt af den måde, hvorpå skatten på øllet beregnes, altså af den procentvise afgift i modsætning til den ensartede hektoliterafgift, som man nu ønsker indført. Heri er der imidlertid efter min mening intet usædvanligt eller usømmeligt, idet alle erhverv må tilrettelægge deres drift i væsentlig grad under hensyn til gældende skattebestemmelser. Denne prispolitik, der altså går ud på at sælge klasse A-øl til klasse I-øllets pris, har for et antal mindre bryggeriers vedkommende betydet, at salget af klasse A-øl er blevet betydeligt forøget i de senere år, således at der ialt sælges 50 000 hl af denne ølsort om året. Heraf tegner de små bryggerier sig for over halvdelen. Man kan altså sige, at disse små bryggerier gennem en rationel tilrettelæggelse af deres produktion med denne specielle ølsort for øje og med en naturlig benyttelse af de forhåndenværende beskatningsmæssige muligheder har fundet et område, hvor det er muligt for dem at konkurrere med de store bryggerier, også her i København.

Jeg nævnte vist, at denne prispolitik har

betydet, at salget af klasse A-øl er steget til ca. 50 000 hl om året, hvoraf altså de mindre bryggerier i provinsen præsterer over halvdelen. Herved er der i virkeligheden skabt en forøgelse af beskatningens provenu, idet finansministeren efter de gældende beskatningsregler stadigvæk har fået 5 kr. mere i hektoliterafgift for hver hektoliter A-øl, som har taget pilsnerens plads. Der er altså fra et fiskalt synspunkt en fordel i at opretholde et system, hvor statskassen forøger sin indtægt, medens den foreslåede overgang til en ensartet hektoliterafgift uden tvivl vil gå så meget ud over salget af klasse A-øl, at finansministerens samlede provenu måske endog vil falde. Hvis den foreslåede hektoliterafgift indføres, betyder det, at klasse I-øl i fremtiden vil blive beskattet med 108 kr. pr. hl, medens klasse A-øl vil blive beskattet med 135 kr. pr. hl, altså en forskel i beskatningen på 27 kr. pr. hl mod i øjeblikket 5 kr. Denne afgiftsdifference har sit udgangspunkt i prisdifferencen for den pilsner og den luksusøl, som sælges af de store bryggerier; men det forekommer mig rimeligt at opkaste det spørgsmål, om denne afgiftsdifference nu er retfærdig, når forholdet i dag er det, at over halvdelen af alt det klasse A-øl, der sælges i Danmark, sælges til samme pris som klasse I-øllet, og når afgiftsdifferencen i øjeblikket kun er 5 kr. pr. hl. Jeg beder derfor den højtærede finansminister overveje, om der er mulighed for at udlægne denne skattedifference.

Desuden må det forekomme både uretfærdigt og uhensigtsmæssigt, at den flaske øl, der i fremtiden forsøges solgt til en mindre pris, faktisk beskattes procentvis højere, altså at det gøres umuligt at føre en effektiv priskonkurrence bryggerierne imellem. Jeg kan ikke med min bedste vilje se, hvordan dette skulle tjene hensynet til den frikonkurrence på dette vigtige område, som dog vist et flertal i denne sal bekendt sig til.

I praksis bliver det jo sådan i fremtiden, at hvis et bryggeri f. eks. sætter prisen på en flaske øl ned med 10 øre, vokser skattens andel i detailprisen med ca. 5 øre, medens dets procentvise skatteydelse i dag er den samme, hvadenten det sælger øllet til en lidt højere eller lidt lavere pris.

Jeg har tilladt mig at gøre mig til talsmand

## [Reedtz-Thott.]

for et antal mindre bryggerier på landet, der igennem de senere år har oparbejdet en betydelig produktion og et lønnende salg af klasse A-øl, selvom dette salg er sket med fortjenester, der er mindre end de fortjenester, som opnås af de store bryggerier. Jeg gør det forsåvidt med god samvittighed, som jeg er helt overbevist om, at jeg gør mig til talsmand for ret betydelige interesser uden samtidig at tale imod andres interesser. Forholdet er nemlig det, at medens salget af klasse A-øl for de store bryggeriers vedkommende højst andrager 5 pct. af alt skattepligtigt ølsalg om året, så andrager salget af klasse A-øl for provinsbryggerier en langt højere del af deres samlede salg, for et enkelt bryggeris vedkommende 85 pct. af det samlede salg af beskattet øl på hjemmemarkedet.

Det har været anført, at den moderation i omsætningsafgiften, som gives de allerfleste bryggerier her i landet, har været medvirkende til, at udsalgsprisen for en klasse A-øl fra de små bryggerier har kunnet nedsættes så væsentligt, som sket er. Jeg vil blot gøre opmærksom på, at denne moderation i særlig grad får virkning for de ganske små bryggeriers vedkommende, der ikke sælger over 2 000 hl om året. Der findes imidlertid provinsbryggerier, der sælger langt mere end 2 000 hl om året, hvorved moderationen for dem ikke spiller en væsentlig rolle i deres prispolitik. Derimod spiller det en stor rolle for disse bryggerier, at de ikke lever i kraft af skattemæssige indrømmelser, men derimod i kraft af en naturlig konkurrence på hele markedet, som giver dem den frie og uafhængige stilling, der ene er bestemmende for deres fortsatte beståen i det lange løb.

Det er selvsagt også af uvurderlig betydning for disse provinsbryggerier, der også brygger klasse A-øl med eksport for øje, at have denne betydelige afsætning på hjemmemarkedet, som stadig kan afbalancere det eksportsalg, disse bryggerier i de senere år med stor succes har oparbejdet. Det bryggeri, der sælger mest klasse A-øl i Danmark, har også blandt provinsbryggerierne det største eksportsalg, et salg, der når op på næsten samme størrelse som salget på hjemmemarkedet. Det er ikke vanskeligt at forstå, at den stødpude, som

et betydeligt hjemmemarked giver, er af uvurderlig betydning i de eksportbestræbelser, som sådanne bryggerier i rigt mål har udfoldet i senere år.

Endelig må det vel være rimeligt at påpege det almindelige ønske, som vist hersker hos de fleste, ikke alene i dette høje ting, om at bevare så mange af disse små eller mellemstore bryggerier udover landet som muligt. Dette spørgsmål er jo ikke alene af interesse for de mennesker, som leder eller ejer bryggerierne og altså er med til at opbygge eller konsolidere et foretagende, men sandelig også i høj grad for de byer og de områder, hvis befolkning har deres daglige beskæftigelse i disse bryggerier.

Jeg mener at kunne sige, at den foreslåede meget rigoristiske bestemmelse om den store difference mellem beskatningen af klasse I-øl og klasse A-øl vil stille mange provinsbryggerier endnu vanskeligere, end de er i forvejen, og måske føre til lukning af et antal af dem. Dette vil måske gå let hen over hovedet på mange mennesker, men det vil sandelig føles tungt i de områder, der rammes deraf. Det vil desuden synes særlig beklageligt, fordi den ændring i beskatningsreglerne, som altså medfører vanskelighederne for de små bryggerier, ikke synes at være begrundet i andet end et ønske om en vis rationalisering i afgiftsberegningen og indbetalingen. Såvidt man kan se, får skattevæsenet eller toldvæsenet ikke flere penge ud af borgerne ved det nye systems gennemførelse, tværtimod, og samtidig knæsettes den urimelighed, at det bryggeri, der sælger sit øl billigere, bliver hårdere beskattet. Endelig stilles dansk eksport vanskeligere i den hårde konkurrence på det store verdensmarked.

Jeg henstiller derfor til den højtærede finansminister at overveje, hvorvidt der måtte være mulighed for efter overvejelse i det udvalg, der vel nu skal nedsættes, at stille et ændringsforslag til de omtalte bestemmelser, der enten går ud på at udjævne forskellen mellem beskatningen af klasse I-øl og klasse A-øl eller dog i hvert fald formulerer bestemmelsen på en sådan måde, at den samlede afgift aldrig kan andrage mere end en vis maksimal procentdel af den pris, som hvert enkelt bryggeri måtte beregne sig for produktionen af en flaske øl.



**Finansministeren (Kampmann):** Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for tilslutningen til lovforslaget, og jeg takker det ærede medlem hr. Reedtz-Thott for hans bemærkninger om de små bryggerier — jeg synes, de tydede på stor indsigt i dette spørgsmål.

Der har jo udover spørgsmålet om de små bryggerier været rejst det mere væsentlige problem vedrørende denne afgiftslovgivning, hvorvidt man, samtidig med at vi rationaliserer det hele, skulle gå over til en ændring af restaurationsbeskatningen.

Forudsætningen for enigheden om forslaget er jo, at der skulle blive samme provenu som hidtil, og da der ikke af det ærede medlem hr. Aage Fogh, der særlig var inde herpå, er stillet direkte forslag om, hvordan vi skal afvikle restaurationsomsætningsafgiften, tror jeg, vi skal nøjes med at kigge på det og vente til en anden gang. Jeg kan nemlig ikke helt slutte mig til den opfattelse, at man skulle gå over til en fuldstændig ligelig beskatning. Jeg synes, man godt kan motivere, at der er den ekstra afgift på restaurationsomsætningen. Det skal ikke udlægges derhen, at jeg ikke godt ser, at vi har en meget høj omsætningsafgift i dag, og at det ville være rart ved lejlighed at komme lidt længere ned. Men slet ikke at få mere beskatning på restaurationsomsætningen og lægge byrden — hvad det i høj grad vil blive — helt over på salget af øl i butikkerne kan jeg ikke gå med til. Jeg forstod også på det ærede medlem hr. Aage Fogh, at det var på egne vegne, han rejste denne sag, og det var jeg glad for at høre.

Spørgsmålet om de små bryggerier har også været drøftet af ordførerne, og jeg har været opmærksom på det; det ærede medlem hr. J. M. Pedersen nævnte, at vi har forhandlet med bryggerforeningen, men at der stod bryggerier udenfor bryggerforeningen. Det er rigtigt. Men nu da forslaget er forelagt, er der mulighed for ethvert bryggeri for at gå til udvalget og fremlægge sine synspunkter. Om der er synspunkter udover dem, der blev fremdraget af det ærede medlem hr. Reedtz-Thott, ved jeg ikke, men man kan ikke sige, at de små bryggeriers interesser ikke bliver varetaget — det ser jeg også meget gerne at de bliver.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Ka-

lundborg) mente, at de små bryggerier har haft en dobbelt lettelse, nemlig dels ved det, der kaldes moderation; dels fordi de på grund af værdiafgiften kunne komme til at betale lidt mindre i skat ved at sætte prisen ned. Jeg har naturligvis ikke spor imod, at der er fri konkurrence på dette område, og at bryggerierne konkurrerer indbyrdes, men jeg finder det beklommende, at det er på statskassens bekostning — og det er det — det har fundet sted. Jeg har ikke noget imod, hvad det ærede medlem hr. Reedtz-Thott var inde på, at bryggerierne lader være at sætte fine etiketter på øllet og derigennem sparer noget; jeg har heller ikke noget imod, at de små bryggerier producerer billigere — det er jo fortrinligt, at de gør det — og jeg har heller ikke noget imod, at de små bryggerier eventuelt gennem en særlig avanceordning kan sælge billigere; men jeg har noget imod, at en væsentlig del af prisnedsættelsen, som har fundet sted, er gået forbi statskassen. Baggrunden for, at vi går fra den kombinerede hektoliterafgift og omsætningsafgift over til en enkel hektoliterafgift, er ikke alene det, at vi ønsker at rationalisere denne lovgivning, men også, at variationer af ofte lille omfang på grund af ændringer i kornpris eller ændringer i lønninger ikke øver indflydelse på beskatningen. Det er klart, at det er en fordel for bryggerierne og dem, der producerer disse varer, at der, når omkostninger går i vejret, så ikke kommer mere skat på; omvendt er det ubehageligt, når priserne falder, og det er det, der er tilfældet, når de små bryggerier nedsætter prisen. For statskassen giver det større stabilitet i indtægterne, og det er meget ønskeligt.

Jeg forstår, at der er et stærkt ønske om at se på de små bryggeriers forhold. Det synes jeg også vi skal gøre, og at vi skal have fremlagt alle de oplysninger, vi kan få, og så regne ud, hvor meget moderationen betyder i henhold til § 17. Der er også her en vanskelighed, som det ærede medlem hr. Reedtz-Thott var inde på, at der findes meget små bryggerier, hvor moderationen har betydning, og mellemstore bryggerier, hvor moderationen ikke har så stor betydning. Men baggrunden for, at moderationen forhøjedes for 3—4 år siden, var netop de hensyn til de små bryggerier

## [Finansministeren.]

ude omkring i landet, som det ærede medlem hr. Reedtz-Thott nævnte, og jeg synes, vi med dette forslag stadig tager sådanne hensyn, men jeg er villig til at forhandle om dette i udvalget.

(Kort bemærkning).

**Poul Hansen (Kalundborg):** Jeg ønsker blot i al korthed at sige — som det også fremgik af mit første indlæg — at jeg har nogen sympati for, at vi prøver på at finde en løsning på det problem, der foreligger for de små bryggerier, og jeg tænker mig nærmest noget i retning af en overgangsordning. Men jeg vil dog gerne sige, at skal vi diskutere disse ting rent sagligt, vil jeg meget have mig frabedt — og det kan godt være en pegepind for de bryggerier, der vil komme i deputation til udvalget — at argumentationen lægges tilrette, som det ærede medlem hr. Reedtz-Thott her gjorde det. For stå og tale lovsang til fri konkurrence, når man faktisk ved, at en del af priskonkurrencen går på skattemæssige begunstigelser, finder jeg alligevel er et nummer for hårdt. Lad os holde os til realiteterne, ærede medlemmer.

**Reedtz-Thott:** Det er det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg)s bemærkninger, der kalder mig op igen, for jeg kan ikke være enig i, at der er tale om at lave konkurrence på skattevæsenets bekostning. Når man har en procentvis afgift, er det vel netop meningen, at denne procent skal tages af den pris, som man producerer øllet til, eller rettere dets kostpris, som igen står i forbindelse med den pris, øllet sælges til. (**Poul Hansen (Kalundborg):** De glemmer moderationen!). Moderationen kommer ikke alle de små bryggerier tilgode; den kommer de fleste små bryggerier tilgode, alle dem, der producerer under 2 000 hl om året, men en del af disse bryggerier, for hvilke salget af klasse A-øl er af særlig betydning, har et langt større salg, op til 20 000 hl om året,

hvorved moderationen betyder mindre. Iøvrigt er jeg enig med det ærede medlem i, at det ikke skal være på grund af moderationen, at de skal kunne klare sig, men derimod i kraft af en procentvis afgift, der naturligt må stå i forhold til varens produktionspris og salgspris.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.*

**Poul Hansen (Kalundborg):** Jeg tillader mig at foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

**Formanden:** Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 16. ds., kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål til ministrene.*
- 2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*  
Forslag til lov om afgift af spiritus, vin og øl.
- 3) *Anden behandling af:*  
Forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov nr. 264 af 27. maj 1950 om folkebiblioteker.
- 4) *Første behandling af:*  
Forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Ændringer i rets- og politikredsinddelingen m. v.).

[Formanden.]

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Skyldneres udtagelsesret ved udlæg og udpantning, ophævelse af retsplejeudvalget m. v.).

Mødet hævet kl. 15<sup>45</sup>.

**54. møde.**

Onsdag den 16. februar kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

*Spørgsmål til ministrene.*

Af *Ingmar Wagner* til justitsministeren.

Hvad har foranlediget justitsministeren til at nægte visum til et internationalt ungdomsmøde i Danmark, der skulle forberede ungdommens og studenternes festival for fred og venskab, der afholdes i Warszawa til sommer?

**Ingmar Wagner:** Ifølge en meddelelse i dagspressen modtog den danske komité for Demokratisk Ungdoms Verdensforbund den 19. januar et brev fra justitsministeren, hvori det blev meddelt, at ministeren ikke kunne imødekomme en ansøgning fra komiteens side om indrejsetilladelse til DUVs eksekutivkomité, for at den her i København kunne afholde et møde. Mødet skulle drøfte ungdommens internationale samarbejde, bl. a. forøgelse af rejsevirkomheden for de unge udover landegrænserne og forberedelse af den store internationale ungdomsfestival, der afholdes i Polens hovedstad, Warszawa, i august måned. Der har hvertandet år siden 1947 været holdt lignende stævner, hvori mange tusinde unge danske af forskellig politisk opfattelse har deltaget. Dette møde her i København skulle udelukkende diskutere formål, der var til gavn for bedre international forståelse og fred og venskab

mellem ungdommen på tværs af alle politiske skillelinier.

Det er derfor fuldkommen uforståeligt, at justitsministeren nægter adgang for et sådan internationalt ungdomsmøde og det i en tid, hvor der fra alle sider tales om ønskeligheden og også nødvendigheden af bedre forbindelser, bl. a. mellem øst og vest. Det har indtil nu været coutume, at den slags møder kunne afholdes i forskellige lande, og Danmark har flere gange været vært for lignende møder. Særlig beklageligt er det, at afslaget er kommet i den nuværende situation, hvor der er al grund til at udbygge de venskabelige forbindelser mellem ungdommen på tværs af landegrænserne for herved at gavne freden og den mellemfolkelige forståelse.

Fra en række kendte danske ungdomsledere er der da også i den seneste tid udtrykt ønske om, at der skabes bedre forbindelser, f. eks. ved en forøget udveksling af unge over grænserne.

Såfremt DUVs møde var blevet afholdt her i København, havde der virkelig været mulighed for, at der kunne komme praktiske forhandlinger i gang mellem ledere fra danske ungdomsorganisationer og f. eks. ungdomsledere fra de folkedemokratiske lande og Sovjetunionen om en forøget udveksling af ungdom mellem vore lande. Det er et ønske, som næres af så godt som hele den danske ungdom. Også i dagspressen har der i længere tid været en sådan debat om ønskeligheden af bedre kontakt mellem de forskellige landes ungdom, så man kunne lære hinandens forhold at kende og herigennem bl. a. styrke de venskabelige forbindelser mellem ungdommen i hele verden. Også ledere i den socialdemokratiske ungdomsorganisation har flere gange offentligt udtalt sig om, at man fra DSUs side ønskede langt bedre forbindelser med ungdommen i de socialistiske lande, og fra den socialdemokratiske ungdoms side har man ifølge udtalelser allerede i sommer været klar til at sende indbydelser f. eks. til russisk ungdom til at besøge Danmark, et arrangement, man foreslog skulle foregå sammen med Dansk Ungdoms Fællesråd.

Ja, alle, der ønsker fred og forståelse mellem ungdommen, glæder sig over den voksende interesse for udveksling mellem landene og håber på, at disse bestræbelser vir-